

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 236 — Štev. 236 — VOLUME LIII—LETNIK LIII

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 6, 1945 — ČETRTEK, 6. DECEMBRA, 1945

Tel. CHelsea 3-1242

POZOR, NAROČNIKI . . .
Naročnikom naznamo, da več ne pošljemo potrdil za poslane naročnine. Začenja potrdilo poleg naslova na listu do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana.
Uprava.

PREISKAVA ODKRIVA KRIVDE GLEDE PEARL HARBOR-JA

Včeraj je pred kongresnim odborom, ki preiskuje, kdje je zakrivil veliko nesrečo v Pearl Harborju, pričal general Leonard T. Gerow in je prevzel vso odgovornost vojnega urada, ker ni preiskal, ako je general Walter C. Short dovolj pripravil obrambo Pearl Harborja.

General Gerow, ki je bil dodeljen leta 1941 generalnemu štabu za izdelovanje vojnih načrtov, je tudi rekel, da mu ni znano, ako je imel pokojni predsednik Roosevelt ali kdo drugi na visokem mestu kako namerno vojevati se z Japonsko, razun če bi bile Združene države napadene.

Z ozirom na to, da je vojni urad opozoril generala Shorta na morebitni japonski napad deset dni pred napadom, je general Gerow priznal, da ni posebno uvaževal Shortov odgovor.

General Gerow je bivšega vojnega tajnika Stimsona in bivšega šefa generalnega štaba generala Marshalla popolnoma oprostil vsake odgovornosti zaradi Pearl Harborja.

General Gerow, ki je tekom vojne tudi poveljeval 15. armadi na zapadni fronti, je povedal, da general Marshall ni videl brzjavke, ki je bila v njegovem imenu postana 27. novembra generala Shorta, temveč je videl besedilo, ko je bila brzjavka že odpolana. General Marshall je bil istega dne odsoten iz Washingtona.

Brzjavka je med drugim vsebovala tudi naslednje:

"Sovražnosti mogoče vsak čas."

Shortov odgovor je bil: "Urad na straži, da prepreči sabotažo. Zvezza z mornarico."

Gerow je priznal, da tedaj, ko je prejel ta odgovor, ni pomis�il, da je zelo kratek. Misli, da to ni odgovor na Marshallovo brzjavko, temveč na svarilo generala Shermana Milesa glede sabotaže.

Gerow slednjič sam ni vedel, na katero brzjavko je Short odgovoril in tudi priznal, da ni skušal od Shorta izvedeti, kaj misli s svojim odgovorom. In za vse to je general Gerow prevzel popolno odgovornost.

Vojški preiskovalni odbor je obdolžil generala Gerowa, da ni vprašal generala Shorta glede njegovega odgovora in ravno tako je obdolžil generala Marshalla.

Na preiskavi je bilo med drugim dognano tudi naslednje:

1. Zadnji del japonske japonske tajne brzjavke, ki je naznana prekinjenje odnošajev z Združenimi državami, je bil prejet v Washingtonu ob 3.05. zjutraj 7. decembra, navzite temu na Havaji ni bilo poslano nobeno svarilo do 11.50 dospodne, skoraj 9 ur pozneje.

2. Ob 4.37 zjutraj 7. decembra je mornarična prejela usodno japonsko sporočilo, ki je naznanih, da bo ob eni popoldne tedanji državnemu tajniku Hull obveščen, da so pogajanja prekinjena.

General Gerow, ki je tekom vojne tudi poveljeval 15. armadi na zapadni fronti, je povedal, da general Marshall ni videl brzjavke, ki je bila v njegovem imenu postana 27. novembra generala Shorta, temveč je videl besedilo, ko je bila brzjavka že odpolana. General Marshall je bil istega dne odsoten iz Washingtona.

Brzjavka je med drugim vsebovala tudi naslednje:

"Sovražnosti mogoče vsak čas."

Kako so Nemci trgali pogodbe

Na sodnijski obračnavi v Nuernbergu je včeraj angleški zastopnik obtožnice sir David Maxwell Fyfe skoro ves dan bral bese dilo pogodb, ki jih je Nemčija sklenila z raznimi državami.

Zastopnik obtožnice Fyfe je s tem dokazal, kako je Hitler trgal eno pogodbo za drugo in slednjici pahlil ves svet v vojni ples. Kadarkoli je Hitler sklenil kako pogodbo, je hlinil prijateljstvo ter je tudi javno izjavljal, da hoče v miru živeti s sosednjimi državami, samo da je s tem zakrival svoje zahrbne namene.

Baron Konstatin von Neurath, Joachim von Ribbentrop, Franz von Papen, Hjalmar Schacht, Hermann Goering in feldmarschal Wilhelm Keitel, ki so vsi obdolženi, da so igrali svojo nesramno vlogo v zaroti proti svetovnemu miru, so nimir poslušali naštrevanje njihovih gresh.

Angleški obtožitelj je popisal vso dobo, v kateri se je Evropa trudila za varnost in mir ter dostojno obnašanje v mednarodnih zadevah. Navajal je pogodbe od Ženevske pogodbe iz leta 1899 in dalje Versaillesko in Locarnsko pogodbo, Kellogg-Briandov dogovor, po katerem je bila vojna razglašena za nepostavno. Anglija in Francija sta se trudili, da vzdržita mir, Nemčija pa je tajno delovala v drugi smeri, dokler ni nenadoma prišla na dan kot najmočnejša vojaška sila na svetu.

Največji uspeh pa je dosegel Joachim von Ribbentrop, ki je leta 1938 sklenil nenapadalno pogodbo z Rusijo in je s tem zagotovil Nemčiji, da se ji ne bo treba bojevati na dveh frontah.

Po včerajšnjih dokazih na sodišču je bilo jasno, da je bil maršal Goering vedno na čelu vseke zavote, ki je bila kovana proti vsemi. Vedno je

stal zvesto ob strani svojega führerja in je dajal smernice za prihodnje osvojitve.

BOJI PONEHUJEJO NA JAVI

Angleži so iz Batavije sporočili, da je po kratkih bojih v treh mestih bojevanje na Javi pomehalo. Angl. in holandski zastopniki pa so se naglo odpeljali v Singapur na konferenco glede Vzhodne Indije in Indo-kine.

Konferenco v Singapuru je sklical zavezniški vrhovni veljnik v jugovzhodni Aziji admiral Louis Mountbatten. Na konferenco sta med drugimi odšla dr. Hubertus J. Van Mook, holandski generalni governer Vzhodne Indije in zavezniški poveljnik v Vzhodni Indiji general sir Philip Christison.

Major Kerr, ki je govoril dve uri in pol, je označil generala Jamašita kot krvolenočno zver in brzsrčnega poveljnika, ki je podpisoval povelja za smrt in uničenje in se nizmenil za to, kaj počenjajo zveri, ki jim je poveljeval zadnje mesece na Filipinih.

Kerr je ves čas povedarjal,

da so zadnje mesece japonski vojaki na Filipinih uganjali ne-

VISLICE ZA JAMAŠITO

Zastopnik obtožnice proti generalu Tomojuki Jamašitu major Robert M. Kerr je "malajskega tigra" obdolžil smrti 60.000 ljudi na Filipinih ter je priporočal, da je deležen poniranja, da mora umreti na vislicah.

Predsednik vojnega sodišča general R. B. Reynolds je rekel, da bo nad Jamašito izrečena sodba v petek ob 2. popoldne. Ako bo obsojen na smrt, tedaj je samo potrebno, da general MacArthur odsodbo podpiše in Jamašita bo šel v smrt.

Major Kerr, ki je govoril dve uri in pol, je označil generala Jamašita kot krvolenočno zver in brzsrčnega poveljnika, ki je podpisoval povelja za smrt in uničenje in se nizmenil za to, kaj počenjajo zveri, ki jim je poveljeval zadnje mesece na Filipinih.

Kerr je ves čas povedarjal,

da so zadnje mesece japonski vojaki na Filipinih uganjali ne-

AMERIŠKI BOMBNIKI V NEMČIJI

Na sliki vidimo več sto ameriških B-17 bombnikov, ki so vedeni pripravljeni na letališču v Erlangenu, ki je v ameriški okupacijski zoni, da poleti, kamor bi bilo potrebno.

PROTI KONCU JE HITLER BESNEL

Hanna Reitsch, najboljša nemška letalka, je časni-karskemu poročevalcu v Frankfurtu ob Meni, povedala, kako je Hitler zadnje dni vojne besnel v svojem bunkerju, kjer je tudi najbržje našel smrt.

Letalka Hanna Reitsch, ki pravi, da je odpeljala zadnji aeroplans iz Berlina, odločno začinkuje, da bi bil Hitler rešen z aeroplansom in da je še živ.

Reitscheva je bila štiri dni v zatlonišču pod kanclerjevo palaco, dokler Rusi niso zavzeli Berlina. Pravi, da ni nikdar bila članica naciste stranke, da pa je zelo občudovala Hitlerja, dokler ni opazila, kako je vsled okolščin razpadel duševno in telesno.

Hitler je je dal majhno steklenico strupu, ki ga pa ni vzele, rekoč, da je moral ostati sasaj ena priča, ki bo mogla izpovedati, da Hitler ni bil sposoben vladati Nemčiji. V petih dneh, ki jih je prebila pod kanclerjevo palaco, je opazovala Hitlerja, kako je na zemljevidu kot otrok premikal armade, ki so bile že davno potbite.

Povedala je tudi, kako so se dogovorili, da se bodo vsi v bunkerju usmrtili in da bodo trupla sežgana, da jih ne bo mogoče spoznati. Najprej sta se hotela usmrtili Hitler in Eva Braun, Reitscheva in general Greim bi njuni trupli sežgala, nato pa bi se sama razstrelila z ročnimi granatami.

**Kupujte
Victory Bonds
potom
Pay-Roll Savings Plan**

Ameriški poslanik pri madžarski vladi

Predsednik Truman je včeraj za poslanika v Budimpešti imenoval H. F. Schoenfelda, ki je že 35 let v diplomatski službi in je bil zadnji mesec ameriški zastopnik na Madžarskem. Ameriška fronta je dobila nad 95 odstotkov vseh oddanih glasov.

Od 603.556 volilev, ki so imeli pravico voliti, jih je pripravil volitvah v 24 letih volilo 555.271.

Dan se ni bil določen, kdaj se snide poslanska zbornica, ki bo sestavila novo ustavo in bo tudi določila, kako naj se izvoli načelnik države.

Na časnikarski konferenci je general Hoxha rekel, da bo Albanija zahtevala, da bo sprejeta v mednarodno organizacijo.

Clevelandski župan proglašil jugoslov. teden

Tekoči teden, od 1. do 7. odnosno s slovenskimi voditelji, in rezultat je razviden iz županovega oklica jugoslovenskega teden za mesto Cleveland in okolico.

Kot mnogi drugi odlični Američani, je torej tudi clevelandski župan storil humanitarne geste napram trpečemu ljudstvu Jugoslavije tekoči teden.

Vsi Slovenci in Jugoslovani v Clevelandu sploh imajo torej teden priliko, da zberejo kolikor morejo pomoći za Jugoslavijo.

Zastopnik Ameriškega odobra za jugoslovensko pomoč Mr. Raven, ki se je mudil pretekli teden v Clevelandu, se je tam sešel z jugoslovenskimi

popisna grozodejstva, general Jamašita kot poveljnik jugoslovenske armade, pa se ni znenil, kaj delajo njegovi podrejeni častniki in vojaki.

PARNIK Z BOMBAMI TAVA PO MORJU

Tovorni parnik "Juan Cabrillo" je odplul iz San Francisco 12. aprila letos s tovorom bomb in še danes ni odložil tovor in ga prevaža po Pacifiku.

Dne 13. aprila je tovorni parnik Juan Cabrillo plul skozi Zlatu vrata v zalivu San Francisco s tovorom bomb za aeroplane in še vedno jih prevaža po Pacifiku, kakor je razvidno iz pisem mornarjev, ki jih pisejo svojcem. Pa to tudi pričava War Shipping Administration ter lastnica parnika American-Hawaiian Steamship Company.

Tovorni parnik, kolikor je znano, je na svoji prvi "deviški" vožnji plul mnogo dalje, kot kaže ter obsojal Rusijo, ker hoče Nemčiji

z vsej svetovno vojno.

Parobrodna družba pravi, da je parnik pod vojaškim poveljstvom, dokler so bombe na njem vedeni.

Reklame izgubile največji svetovni

trg, ako bo Nemčija vsako leto kupila nad 2.000.000 bal ameriškega bombaža.

(Sedaj pa se senator Eastman boji, da ne bo mogel praviti svojega bombaža, ako ga ne bo kupila Nemčija. — Opred.)

POGAJANJA Z GM

V Pittsburghu je Philip Murray, predsednik CIO, naznamil, da se bodo danes v Detroitu pričela pogajanja med General Motors Corporation in United Automobile Workers.

V Pittsburghu je bil tajen sestanek zastopnik GM in UAW in je bilo dogovorjeno, da se obnove pogajanja v Detroitu.

Parnik Juan Cabrillo pa je vedno nekje na Pacifiku.

Senator Eastman obsoja rusko vlado

Senator James O. Eastman, demokrat iz Mississipi, je ostro napadal rusko vlado v zahodni Nemčiji ter je tudi obsojal Rusijo, ker hoče Nemčiji

vzeti vse industrijo.

V svojem govoru, ki ga je imel napisanega, je senator Eastman izjavil, da bodo Nemci pognani v narodje komunizma, ako bo nemški narod prisiljen, da samo životari in ako jim bo odvzeta kultura.

"Mr. President," je rekel Eastman, "zadnje države ne morejo dovoliti, da bi Nemčija postala lutka Rusije. Komunisti vedo, da se lačna in zmedena Nemčija mora okleniti komunizmu in da bo komunistična Nemčija vodila tudi druge manjše narode v komunizem. In tedaj bo razpadla demokracija izven Anglije in Združenih držav."

"Ameriški narod se mora pripraviti, da je Rusija roparska, agresivna država in danes

bombardira v zvezo z Washingtonom 23. septembra.

"To potovanje," piše nek mornar, "je podprtveno premembi brez kakega povelja."

Neko pismo poroča, da je parnik stopil zaradi odstranitev

bomb in zvezo z Washingtonom 23. septembra.

"Nek častnik je prišel na krov," pravi dalje pismo. "In ne plantaze v južnih državah

po kratkem razmisljanju rekel, in pravi, da bodo Združene dr

ni uniknih žrtev."

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRAVNE DRŽAVE IN KANADO: \$7. - ZA POL LETA - \$3.50: ZA ČETRT LETA \$2. -

ZA JUGOSLAVIJU - \$8. - LETNO: \$4. - ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvsemelj soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: Chelsea 3-1242

Mir in vojna

Ko je leta 1865 naš general Sherman končal svoje pregleovanje vsestranskega opustošenja po končani državljanški vojni, in ko je tudi videl in opaževal vsestransko trpljenje in prolovjanje krv takoj med severnimi in južnimi državljanji naše republike, je javno izjavil: "Navalelčam sem se vojne, kajti vojna je barbarstvo in vojna je pekel. ("War is Hell!"). Loni ljudje, ki niso nikdar tekom vojne izstrelili niti en sam naboj, — ki niso nikdar slišali kričanja ranjencev in opazovali umiranje vojakov, — zahtevajo še nadaljno prolovjanje krv, osvetlo in še večje razdejanje."

Ze tedaj — pred osemdesetimi leti, so se ljudje povpraševali: "Kaj je vojna?" in tudi dognali, do vojna ni nič druga nego borba med skupinami ljudskih voditeljev v svrhu izkorisčanja splošnega vsakdanjega prebivalstva tega ali onega naroda ali pa tega ali onega človeškega plemena; da vojna nastane vsled želje po vladanju tega ali onega človeškega plemena, katero želi osvojiti kak narod in si prilastiti njegovo imovino, obrtna podjetja in trgovino, da zamore v tem slučaju zmagovalce vničiti vsako tekmovanje, katero je bilo preje na poti njegovemu lastnemu razvoju na polju trgovine in podjetništva.

To tem načinu se je ravnala Anglija vse od one dobe nadalje, ko je prestala biti mala kolonija rimskega imperija, pa vse do današnjih dni, in na žalost — sedaj morajo nasledniki našega generala Shermanna priznati, da se tudi oni ravnajo v večji ali manjši meri po angleškem vzgledu. Nekateri sicer trdijo, da je med državljanškimi vojnami in vojno proti inozemcem dokaj razlike, toda v tem se motijo, kajti kajub temu, da se v sedanjih domaćih bojih ne rabi oružje, traja tudi na domaćih tleh neprestana borba med strankami, tako da je beseda "mir" končno brez vsakega pomena. Vojne proti inozemstvu niso nič druga nego posledice domaćih bojev, katerih končni namen je nadvlada tega ali onega naroda nad drugimi narodi.

Sedaj, ko je druga svetovna vojna končana tako, da ne usaga niti zmagovalcem niti premaganim, pripravljajo mednarodni vladarji gmotnega položaja Anglije (in tudi pri nas) tretjo svetovno vojno, kajti brez vojne za te ljudi ni dobičkov. In baš radi dobičkov nadaljuje Anglija z vojno proti mačim in velikim narodom, katere je zaslužila že pred stoletji in kateri zahtevajo sedaj popolno neodvisnost.

Domače državljanške vojne so tekom druge svetovne vojne odšle v podtalnost, toda te vojne prihajajo v vedno večji meri v javnost — v Belgiji, na Španskem, v Italiji in tudi na Grškem, oziroma v vseh deželah, v katerih Anglija podpira fašizma, pa bodisi z denarjem, ali pa tudi z oboroženo silo (Grška, Španka, Trst, Kitaj, Indonezija, Koreja, itd.)

Na svetu ne bode zavladal trajen mir, dokler narodi ne odpravijo sedanje načine narodnega gospodarstva in vse do tedaj moramo Shermanovo izjavo preinačiti tako, da se bode glasila: "War is hell and — peace is Hell!"

AMERIŠKI VOJAK NAŠEL SESTRO

Brooklynski rojak Mr. Lak- Tudi jaz sem dobila že večer je v službi Strica Sama. — pismov iz Jugoslavije, ki pri- Nahaja se nekje v Evropi. Ne- bližno vsebujejo enake novice kega dne zaprosi svojega ma- kot jih dan za dnem beremo v jorja, ako mu dovoli iti v Ju- časopisih, a moj brat Miha gosavijo. Major mu je dovolil poudarja, da zloba vseh zlobno- in mu celo dal "jeep" na raz- sti je bila, ko je za Judeževe polago. Ko se nekaj žensk in ustavi svoj drugim tudi pravi, da je radi auto, da jih vpraša, če je na hrane bilo slabše pod Italijan- pravi poti za v ta in ta kraj nogn kot pod Nemcem; prav- (sem pozabila ime). Povedale vi da so tako stradali, da je- da mu, da so tudi one namenje- večkrat omedel radi tega. Za- ne tja, pa jih je povabil na služil je mesečno 1.500 lir, ko svoj jeep in se rade odzvale je stalo na črni borci drugie temu povabilu. Ne meneč se do- ga ni bilo, en liter olja ali kg. sti za svojega "šoferja", se masti 1.700 lir. Ne blagrujejo pričnejo živahn razgovarjati, nas zastonj, da živimo v Zdr- niso pa vedeče, da je bil ta vo- državah ker nam res nič po- jak Slovenec. Nekaj časa jih posluša, potem se pa tudi on oglasi in jih prične izpravljati, od kod so in čigave so, in je na veliko presemenje med njimi našel svojo sestro. Seveda je društvo Marija Pomagaj št. 184 KSKJ imelo svojo zabavo v Slovenskem domu, na katero ste vsi prav vladljivo povabljali k nji. To je bilo srečno sre- denje, katerega bi si marsikata mati želela.

Pismo iz Ljubljane

Danes priobčujemo zaključek zanimivega pisma, ki ga je prejela Miss Vera Levec od svojega prijatelja iz Ljubljane.

Novembra meseca smo taborili nekje na Primorskem, v visokih hribih v snegu. Imeli smo sicer šotor, vendar ni ravno luštno spati v takih okoliščinah. Pri tem pa še loka, pomanjkanje hrane, preganjanja, borbe, prenosi ranjencev, v splošnem napori takšni, da jih ni mogoče opisati. Nikdar nisem mogel verjeti, da prenese človek toliko naporov kolikor sem jih prenašal te dni in kolikor so jih prenašali naši partizani leta in leta. Bil sem tudi v borbi proti SS trupam. Imeli so me že obkoljenega, streljali so vame prav ob blizu kakih 20 m. oddaljeni od mene, od izmučenosti sem celo omahnil, vendar sem jim ušel, kaže se vse to zgodilo niti sam več ne vem. Če bi me dobili bi me ubili tako kot vse, ki so jim padli v roke.

To pa ni edin slučaj, ker še neštetokrat sem bil v nemškem ognju, največkrat ponoči. Bilo je na Primorskem pozno ponoči. Bataljon v katerem sem bil je imel nalogo, da odide v neko vas po živež. Vsi smo vedeni, da bo naloga težavna, ker Nemci so nas preganjali z vsemi modernimi sredstvi za ubivanje ljudi. Toda zavedali smo se, da naša divizija nima več hrane in akcija je nujna. — Spuščali smo se iz zasneženih hribov proti vasi, ki je imela dovolj, vendar tudi šabavsko mitraljeze in bombe. Po vrnjenem maršu smo zavili z glavnimi cestami na travnikih in po kratkih maršu nas pozdravili naši Slovenci, ki so imeli srečo, ker nihče ni padel. Pobili so Amerikanci vso nemško stražnikom. Ker sva bila oba hudo bolna so nas kratkomalo spravili v Ljubljano, seveda z napadnimi dokumenti. Doma sem ležal in se sam zdravil, pravzaprav moja močna narava mi je bila združljiva in zdravila.

Julija 12. 1943 ob pol 9 zvez- čer so me pa iznenadili 3 dedektivi z revolverji, vse izdajeci in plačanci, nemški hlapci z slovensko krvjo in me bolnega v zivljenju. Ljudje so umirali vse bolj in bolj. Nemci so pa še namenoma širili bolezni. Ni jim bilo dovolj, da je dnevnino umiralo 150 do 200 jetnikov, hoteli so uničeni na vse, uničili so pa sami sebe! Čimbalj se je bližala propast načistov, tembolj so nas terorizali. Ni moj namen, da Ti pri- povedujem o vseh grozotah, ki sem jih videl in občutil, ker preveč je žalostno vse to. Imel sem dobre prijatelje Nikolaja, ki je bil doma pri Kaspiskem morju. Andrejeva iz Leningrada, malega Pjotra iz Stalingrada, Dr. Fickea iz Nizozemske in še druge, ki so mi obljudili da me bodo obiskali potem, ko bomo svobodni. Vsi so pa morali umriti v tem taborišču in zakaj? Zato ker so ljubili svojo domovino in se niso hoteli prodati nacistom in izdajati svoj lasten narod in sebe same.

Zima 1944—45 je bila naj- hujša: lakota je bila strašna, ponavljati se je pričel pegasti tifus in trebušni tifus. Ljudje so umirali vse bolj in bolj. Nemci so pa še namenoma širili bolezni. Ni jim bilo dovolj, da je dnevnino umiralo 150 do 200 jetnikov, hoteli so uničeni na vse, uničili so pa sami sebe!

Čimbalj se je bližala propast načistov, tembolj so nas terorizali. Ni moj namen, da Ti pri-

povedujem o vseh grozotah, ki sem jih videl in občutil, ker preveč je žalostno vse to. Imel sem dobre prijatelje Nikolaja, ki je bil doma pri Kaspiskem morju. Andrejeva iz Leningrada, malega Pjotra iz Stalingrada, Dr. Fickea iz Nizozemske in še druge, ki so mi obljudili da me bodo obiskali potem, ko bomo svobodni. Vsi so pa morali umriti v tem taborišču in zakaj? Zato ker so ljubili svojo domovino in se niso hoteli prodati nacistom in izdajati svoj lasten narod in sebe same.

Zato sem bil zaprt in trpel jaz in ni mi žal, ker vedel sem da mora biti tej tiraniji konec.

Nadaljevanje na 4. strani.

zadostna, tako da so ljudje masovno umirali od lakote, pri tem smo morali pa še trdo delati po 10 in 12 ur na dan. — Psom ki so nas čuvali se je godilo mnogo bolje kot nam in mnogi, ki so imeli srečo so tem psom kradli njihovo hrano.

Februarja leta 1944 je bila huda zima. Morali smo vstajati ob 3 zjutraj in skoro goli, brez piača z nekakimi lesenimi opankami smo morali kidati sneg. Pozneje sem moral opravljati zopet neko drugo delo, kjer bi zgubil kmalu življenje. Mnogo Slovencov je moral delati v neki kasarni težaško opravila. Tudi jaz sem bil tu določen in kanalu sem izvrševal leko pomočno pisarniško delo seveda tudi težaško, kakov se je gospodom Nemcem zazdelo. Bili so pa alarmi, dan za dnem hujski napadi na Monakovo. Mi smo se tega nadvse veselili, ker bili so naši zaveznički, ki so učnevali nacistične zločince. Pri alarmih so se Nemci poskrili v varna zaklonišča, mi smo pa morali ostati v vojaških objektih na svojih mestih. 13. julija so Amerikanci odvrgli bombe na te nemške vojaške objekte in 2 težki bombe sta padli na kasarno, kjer sem bil tudi jaz in jo popolnoma zrušili. Bil sem 7 metrov od eksplozije in vendar Ti še pišem kot vidiš. Bil sem le malo poškodovan in vse znaš. Ob prevelike izčrpnosti smo se obulo, pojavitati se je pričela visoka vročina, v težavi pa nisva mogla ostati, ker Nemci so izvohali vse. Zdravniška pomoč je bila nujna, nevarnost pred Nemci še večja. Ta dobra ženica naju je spravila na avto, ki naju je odpeljal Postojno, od tu pa v Logatec k Francijevim sorodnikom. Ker sva bila oba hudo bolna so nas kratkomalo spravili v Ljubljano, seveda z napadnimi dokumenti. Doma sem ležal in se sam zdravil, pravzaprav moja močna narava mi je bila združljiva in zdravila.

Julija 12. 1943 ob pol 9 zvez- čer so me pa iznenadili 3 dedektivi z revolverji, vse izdajeci in plačanci, nemški hlapci z slovensko krvjo in me bolnega v zivljenju. Ljudje so umirali vse bolj in bolj. Nemci so pa še namenoma širili bolezni. Ni jim bilo dovolj, da je dnevnino umiralo 150 do 200 jetnikov, hoteli so uničeni na vse, uničili so pa sami sebe!

Čimbalj se je bližala propast načistov, tembolj so nas terorizali. Ni moj namen, da Ti pri-

povedujem o vseh grozotah, ki sem jih videl in občutil, ker preveč je žalostno vse to. Imel sem dobre prijatelje Nikolaja, ki je bil doma pri Kaspiskem morju. Andrejeva iz Leningrada, malega Pjotra iz Stalingrada, Dr. Fickea iz Nizozemske in še druge, ki so mi obljudili da me bodo obiskali potem, ko bomo svobodni. Vsi so pa morali umriti v tem taborišču in zakaj? Zato ker so ljubili svojo domovino in se niso hoteli prodati nacistom in izdajati svoj lasten narod in sebe same.

Zato sem bil zaprt in trpel jaz in ni mi žal, ker vedel sem da mora biti tej tiraniji konec.

Nadaljevanje na 4. strani.

RAZGLEDNIK

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISA

"Tribune" v Chicagu, Ill., trdi, da v Angliji in pri nas govorimo isti jezik, toda, kadar se gre za povdarijati rečnicu, tedaj angleški ministerji je ruskova vojska moč medrojana radi svoje izredne si- ie...

"The Daily News" v New Yorku se bavi z bojem med sonom in tigrom. — Tiger je Rusija in som je naša republika. Potem pride do zaključka, da bi tak boj bil največja umnost in tudi smešen in pristavlja, da časopisje mora ipak nekaj pisati...

"The Free Press" v Detroit, Mich., zahteva, da naša vlada takoj odpozove naše vojaške objekte in 2 težki bombe sta padli na kasarno, kjer sem bil tudi jaz in jo popolnoma zrušili. Bili so pa alarmi, dan za dnem hujski napadi v svrhu zopetnega...

"Herald-Tribune" v New Yorku pravi, da je poskus osmislil Rusijo ravno tako nesmislen, kajti bi bil poizkus osmislil tekmo v Srednji Ameriki. Temu tudi pri-

"Herald-Tribune" v New Yorku objavlja poročilo svojega posebnega poročevalca v Moskvi, kateri poveda, da so državljanji Sovjetskih republik, ki so ustanovili ruski gospodarski sistem, sedaj — ozirati po vojni —, še bolj uverjeni, da je njihov gospodarski sistem najboljši na svetu, in poveda, da kadar ruski državljanji govorijo o svobodi in demokraciji svojega gospodarskega sistema, jim ni treba niti misliti o tozadevnih mednarodnih zvijačah in prevarah. In ker je njihov gospodarski sistem povoljen in so ga preiskusili tekmo v mnogih letih, so tudi uverjeni da ni boljšega v organizaciji ljudstev...

ATOMSKA ENERGIJA IN UČENJAKI

NAPISAL ZA ONA — HERBERT SELIGMANN

V Washingtonu, v starici Vermont Ave., so si izbrali sedež svoje organizacije mladi učenjaki, ki žele oblikovati v Združenih državah skupno fronto učenjakov v cilju, da se prepreči zloraba strahotnih vrst orožja, katera je znanost stisnila v roke politično nezrelih ljudstev.

Ime organizacije je: The Federation of Atomic Scientists. Upajo, da jim bo uspelo ustanoviti splošno federacijo, ki bo obsegala vso Ameriko — na sestanku, ki se ima odigrati na univerzi George Washington dne 7. in 8. decembra.

Obiskal sem prostore te organizacije v Vermont Ave. in srecal nekatere člane v odborih. Vsi so delali na razvoju znanstvenega projekta atomske bombe in najmanj eden izmed njih je bil navzoč pri prvem poskušu v puščavi New Mexico.

Vsi so si edini v naslednjem:

1. Da je vojaška obramba proti atomskim bombam nemogoča.

2. Da je nemogoče, da bi ena država ali skupina držav obnovila monopol na tem polju.

3. Da je skrivnost atomske bombe prostlo le kopica tehničnih problemov posebnega značaja, katere bodo znali učenjaki, katerekoli dežele razrešiti, ako bodo imeli čas, priliko, sredstva in opremo.

Poleg tega pa poudarjajo, da je že tako pozno — da čas mineva in da se moramo pozuriti ako hočemo, da se postavi pod primerno kontrolo najstrahotnejšo silo, katero je dozdaj odkril človeški razum. Ti mladi znanstveniki naglašajo, da je mogoče, da bo vzel drugim državam — izvzemši Veliko Britanijo, in Kanado — morda dve leti, predno boda razrešile vse probleme, obenem pa pravijo, da ni nobenega jame, da bo trajalo tako dolgo.

Ako torej ne bomo ukreplili takoj vseh potrebnih korakov, se utegne mednarodni položaj tako poslabšati, in sicer morda že v najkrajšem času, da bomo popolnoma izgubili možnost in priliko, da ustanovimo mednarodno kontrolu atomske energije.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Išel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dopisov brez polpisa in osebnosti ne priobčujejo. Dopisi za četrtekovo številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

CLEVELANDSKA PRIREDITEV ZA REVEŽE

Cleveland, O. — Organizacija Progresivnih Slovencev v Ameriki s popolno kooperacijo vseh podružnic Slovensko-ameriškega narodnega sveta v Clevelandu priazno vabimo vse mu plemenitemu namenu. Poslovesne žene in dekleta, pa tudi moške, da bi se udeležili vsaj eno slovensko siroto v Sloveniji.

Za relifni odbor —

Josie Zakrajšek, predsednica
Joyce E. Gorske, tajnica.
Millie Bradae, blagajna.

PRIJETNO DRUŽINSKO ZDRAUZENJE

Javljena nam je bila vesela novica, da se je namreč za pretečeni "Zahvalni dan" po dolgi petih letih zopet združila poznanja slovenska družina v Ridgewoodu, L. I. Mr. in Mrs. Ignaca in Terezije Zajc. Obasina sta sta služili v armadi Strica Sama sta prišla domov, in sicer Edward Zajc, ki je bil častno odpuščen 16. oktobra, ki je imel čin Staff Sergeant, ter First Ltd. Ladislav Zajc, je bil prišel ravno dan pred "Zahvalnim dnem" domov na 3 mesečni "leave", prišel je nepriskakovano zato je bilo snidenje in združenje družine tem veselje. Tako je družina po dolgem času zopet obhajala v resnici veseli "Thanksgiving Dinner".

Mrs. Franciška Sternisha umrla v Gowandi, N. Y.

V petek, dne 30. novembra, je umrla po dolgi bolezni mrtvouda Mrs. Franciška Sternisha v Gowandi, N. Y. Pokojnica je bila rojena v Ratežu na Dolenjskem. V Ameriko je došla leta 1904. Zapusča soproga Charlesa, sinove Charlesa, Louis, Anthony, Frank, Thomas in Joseph in hčerko Ana, kakortudi več drugih sorodnikov.

NOV GROB V CLEVELANDU

Dne 26. nov. je umrl v Clevelandu Frank Beck, star 68 let. Doma je bil iz vasi Praproce pri Žužemberku.

Razveselite svojega prijatelja za Božič

Pošljite nam \$2.50 in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo pošljali tudi štiri mesece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA"
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Pošljite za —————— mesece "Glas Naroda" na naslov:

Moje ime je: _____

Moj naslov: _____

Tukaj priložim M. O. za \$ _____

Pričnite pošiljati dne _____

Za 4 mesece \$2.50; za pol leta \$3.50; za celo leto \$7.

PRIREDITEV ZA SANS V WEST ALLISU

West Allis, Wis. — Grozote o vobojen, ko so ruske čete prikatere so se vrstile v nemških korakale v njega. Toraj nikdo koncentratičkih taborišč, se šli naj ne zamudi te prilike, morda šijo vse povsod, katere so nemški huni uganjal nad poraženimi narod. Očividci so bili ameriški vojaki, razvidi se tudi bodo prisotili h Sansovi podpisem, katera prihajajo iz ružnic in kaj daroval za rojake starega kraja, od nesrečnih rojakov, v mnogih slovenskih lilstih. Da se vse te grozote počne na filmih je tukajšnja milwaukee podružnica SANS-a št. 56 preskrbel, da se bodejo kazale premikajoče slike na zvočnih filmih. Ta prireditev se bude vršila v nedeljo, 9. decembra v S. S. Turn dvorani Začetek kazanje slik točno ob 7 uri zvečer; dvorana pa bude odprtja ob 6 uri. Toraj, kadar poprej pride, boljši sedež bude dobil. Slike bude kazal Mr. Vrhovnik, Milwučanom že dobro znan. Kakor se je obljubilo, pride z njemu tudi Mirko Kuhel, Sansov tajnik oziroma blagajnik SNPJ. Njemu so razmere dobro znane, ker je vedno v stiku z osobjem iz Washingtona z zastopniki jugoslovanske vlade. Vstopnine ne bube, ker so slike lastnega vojnega urada. Poleg slik iz nemških taborišč, se bodo tudi kazale slike, ko je bil Beograd

lepo petje, ki vas bo zabavalo. Serviralo se bo tudi prigrizek. Moški ste istakno vabljeni da se odzovete na ta "Baby Shower" in se po možnosti oddolžite temu plemenitemu namenu. Poskusite za letosnji Božič obleciti moške, da bi se udeležili vsaj eno slovensko siroto v Sloveniji.

Za relifni odbor —

Josie Zakrajšek, predsednica
Joyce E. Gorske, tajnica.
Millie Bradae, blagajna.

PRIJETNO DRUŽINSKO ZDRAUZENJE

Javljena nam je bila vesela novica, da se je namreč za pretečeni "Zahvalni dan" po dolgi petih letih zopet združila poznanja slovenska družina v Ridgewoodu, L. I. Mr. in Mrs. Ignaca in Terezije Zajc. Obasina sta sta služili v armadi Strica Sama sta prišla domov, in sicer Edward Zajc, ki je bil častno odpuščen 16. oktobra, ki je imel čin Staff Sergeant, ter First Ltd. Ladislav Zajc, je bil prišel ravno dan pred "Zahvalnim dnem" domov na 3 mesečni "leave", prišel je nepriskakovano zato je bilo snidenje in združenje družine tem veselje. Tako je družina po dolgem času zopet obhajala v resnici veseli "Thanksgiving Dinner".

Mrs. Franciška Sternisha umrla v Gowandi, N. Y.

V petek, dne 30. novembra, je umrla po dolgi bolezni mrtvouda Mrs. Franciška Sternisha v Gowandi, N. Y. Pokojnica je bila rojena v Ratežu na Dolenjskem. V Ameriko je došla leta 1904. Zapusča soproga Charlesa, sinove Charlesa, Louis, Anthony, Frank, Thomas in Joseph in hčerko Ana, kakortudi več drugih sorodnikov.

NOV GROB V CLEVELANDU

Dne 26. nov. je umrl v Clevelandu Frank Beck, star 68 let. Doma je bil iz vasi Praproce pri Žužemberku.

ZAHVALUJE SE ZA SPREJETO BLAGO

Naslednje povzemamo iz hravatskega dnevnika "Narodni glasnik" z dne 26. novembra. Zanimalo bo zlasti one, ki se vedno dvomijo, da je kaj od našega odbora poslanega materiala dospolo tudi v Slovenijo, dasiravno smo že večkrat poročali, da je veliko poslanega blaga bilo razdeljenega tudi med naše najpotrebnejše v Sloveniji.

Cicero, Ill., 5. nov. 1945. Cenjeno uredništvo:
Ko smo poslali obleko v starejši kraj v pomoč našim potrebnim in napadenim ljudem, je moja hčerka položila v žep ene suknje svoj naslov. Pred nekom dnevi pa je prejela pismo od neke Slovence, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji, demokratični federativni Jugoslaviji. In nikoli jo komu več ne damo. Delali smo v času vojne in delali bomo še naprej, da si bomo čim prej zgradili naše porušene domove. Tega se zavedamo vsi zavedni Slovenci, ki je prejela obleko in katerega vam prilagam. — Prosim vas, uvrstite to pismo v vaš list, da bodo darovalci vedeti, da je blago dospolo na odrejeno mesto ter da naši tam globoko cenijo naše darove.

John Urbanac.

Sedaj živimo v pomanjkanju ali pa svobodno na naši lepi Sloveniji

HEKTORJEV MEC

ROMAN:

Spisal RENE La BRUYERE

(4)

"Opravičite se vsaj za svojo nespodobnost. Kaj si bo mislil gospod o vaši vzgoji?"

"Oh, gospa, gospod je najbrže sam, da gojenke pri Marijinem Oznanjenju ne tečajo vsak dan z rapirom za pasom. Če pa nameste tako, da se morajo braniti, jih pač ne more biti prepovedano, da si pomagajo s tem, kar je pri rokah. Zahvalite se mi raje: toliko da nisem prebolila enega izmed nejeverjnikov, ki bi se bil morda drzal približati vaši vzvišeni osebi."

"Gospodinica," se je smehoma oglašil oficir, "za moj meč je samo velika čast, da ga je držala v roki tako hrabrra in krasna vojnica."

Ostala družba, ki je naša pogovor ni zanimal, se je tem pripravljala na nočevanje. Ker je kovač izjavil, da potrebuje šest ur, ako naj spravi kočijo v porabno stanje, se je debeli trgovce vrnil pazit na svojo prtljago, potnico pa so dogovarjale s kovačico zastran ležišč.

Sainte Emerance jim je vznemirjeno sledila z očmi, ko so stopile v prostor za delavnico.

"Pustiva te strašne istorije," mi je velela, "in pojdiva za kovačovo ženo; razburjenje me je itak že skoro umorilo."

Napravila je nekaj korakov, nato pa se je premislila in vprašala, spakujoč se na vse prete:

"Ali ne smem vedeti vsaj imena svojega rešitelja?"

"Vitez Michel-Hector de Pontguion, že osni dan kornet pri angoulemskih dragonecih in vaš pokorni sluga, madame."

"Hvala, gospod vitez! Spominjala se bom Michaela-Hectorja v vseh svojih molitvah. Pojdite, dragica, čas je, da pomislima na pripravo ležišč."

"Le pojrite, gospa, zaspite v miru, čeval bom vaše spanje."

Sainte Emerance je veličastno odšla, meni pa se ni mudilo: zdelo se mi je, da sem opazila na vitezovi čipkasti ovratnički kri. Plašna, kakor pristoji "skromnosti mojega spola," sem dejala:

"Gospa kanonica vam obeta molitev, a jaz se bojim, d. potrebujete v tem trenutku bolj posvetne nege. Ali niste ranjeni?"

"Oh, brezpomembna praska... Edina kroga, ki so jo izstrelili obesenjaki, mi je ošinila senec, preden se je izgubila v moji kitici. Pomirite se zastran mene, zdrav sem kakor naš postiljon. Hladnokrvnost tega lopova me navdaja, tako mi plemiške besede, s sumnjo, da je bil zmenjen z njimi."

"Kaj prideže, Renée," je bevskała Sainte Emerance; "nobenega prostora ni več razen enega."

Nikoli nisem videla človeka bolj klavrn poštrega, nego je bila kanonica ob pogledu na ležišče, ki je tolikanj koprnela po njem.

Kovačica je bila zložila svoje mnogoštevilne otroke na ožjo izmed obeh postelj in pregrnila

drugo s svežimi rjuhami; pravdarica, redovnička in mesčanka so se neutegoma zavalile na njo, sklicajoč se na to, da so prisile prve.

"Ne obupajte, draga Sainte Emerance," sem rekla svoji spremljevalki; "eve klopi ob ognjišču, na kateri mi bo veliko bolje nego zraven torbe s sodnijskimi papirji, ki jo ima ta gospa za glavje."

Toda zaspali nisem mogla, da povem po pravici; nestрпno sem čakala belega dne, da bi mogla ostaviti zakajeno izbo. Tudi vitez, ki je ležal onkraj stene, ni spal. Slišala sem ga, kako je polglasno brundal vesele popevke: čeval je najino spanje, kakor nama je obljubil.

Naposled so njegove ostroge zaživketale na tiaku delavnice. Vnana vrata so se odprla in žarek bledje svetlobe je pal v naš temni brlog. Straža Michaela-Hectorja je bila končana.

Nisem se mogla več premagati, zasmirjeni zrak okoli mene me je dušil. Če bi se zunaj nasopla svežega zraka, akoravno mi je pretila nevarnost, da srečam korneta v vojski Njegovega Prekrščanskega Veličanstva — ali bi bilo v tem kaj zlega?

Neslišno sem privzdignila zapali. Pravdarica je stisnila svoje pergamente in zamrmlala: — "Visoki sodni dvor naj izvoli..."; redovnico je pograbil kašelj, mesčanka je zastokala; — Sainte Emerance se ni ganila.

Kovinastozlata zarja se je mešala z bledosnjimi odsevi in poslednje teme so bežale proti daljnemu zapadu. Na listju so se žarele blešče kapljice kakor mirijade dragih kamenjev v lahim, srebrnobiela juntrana meglja se je s polj in travnikov počasi dvigala proti solncu, podobna dimu, ki vstaja z žrtvenika.

Ne prričakujte, da vam opišem ljubko pokrajinu, ki se je razprostirala pred mojimi očmi. Dobro še ponum, da so bile šume goste in travnik dehteci in da je studenček milo žuborel med mahovjem; toda vse te stvari so bile tako polne svežosti in poezije, da sem jih rajši uživala kakor škrjanček, ki se jih veseli iz vsega sreca, ne da bi jih razmotrala.

Michel-Hector de Pontguion se je ukvarjal s prozačnim poslom: klečal je ob potočku ter si oplakoval celo s svežo vodo.

"Vidite," sem vzkliknila, "odklonili ste mojo posrežbo; stavin, da nimate ničesar, s čimer bi si obvezali rano."

"Po vsej sili me hočete zapisati med invalide. A moja praska ni vredna, da bi se človek ukvarjal z njo; evo, zaprla se je sama od sebe."

Vstal je, kažoč mi ranjeno mesto; in res se je poznala le še neznatna rdečasta sled.

"Izkreno mi je žal, gospodična, da vam nismo pokazali boljšega: dandanes postajajo že razbojniki bolj človeški."

"Hvala Bogu, da je tako!... Drugače bi bilo strašno."

(*Dalje prihodnjič.*)

Preminul v Clevelandu

Po daljši bolezni je v Clevelandu 1. decembra preminil Jakob Trček, star 65 let. Doma je bil iz vasi Vrh pri sv. Treh kraljih pri Logatecu, od koder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Tukaj zapušča sina Jacoba, tri hčere Mary, Alice in Josephine, brata Luka v Clevelandu, v starji domovini pa brata Andreja in Antonia ter sestre: Marijano, Johano, Alenko in Franco. Soprogata Mary je umrla leta 1928.

SMRT OD AVTA

Peru, Ill. — Dne 30. nov. ponoči se je v avtini nesreči ubila Alberta Kopach, uslužbenika v tajništvu SNPJ. Stara je bila 23 let in članica društva št. 2 SNPJ. Bila je edina hčer Antonia in Katherine Kopach.

ZA SKLEPNIH MIŠČAH PITAJTE

PAIN-EXPELLER

Od 1867 god...

Zanesljiv liniment familjeni

PISMO IZ LJUBLJANE

Nadaljevanje z 2. strani.

In res 29. aprila ob pol 6 pooldne so nas Amerikanci osvobodili nacistov in nam ponudili svobodo, ki jo sedaj uživam že več mesecov. Zanimaj se za Dachau, ker tu sem trpel preko 17 mesecov. V celioti sem bil v zaporih preko 22 mesecov in zakaj? Zato ker sem pošten Slovenc in se nisem prodajal okupatorju za Judeževe groše. Prenašal sem težo in trpljenje tako kot so prenašali trpljenje vsi pošteni v zavedni Slovenci in Slovence, zavedajoč se, da bo oganova fašistična zver uničena za vse večne čase in da bo posijalo na nas Slovence v vse Jugoslavene boljše sonce, once svobode! In ta dan je prišel, srečen sem, da sem ga dočakal.

Ne misli, da sem Ti opisal vse, saj je nemogoč! Tudi ne misli, da sem trpel največ, ker mnogo in mnogo je onih, ki so trpeli še mnogo več in huje tako, da moji doživljaji ne pomenijo mnogo v primerih z drugimi, ki so morali prenašati bes in okrutnost Italjanov in Nemcev. Krava in trnjeva je bila pot ki si jo je Slovenski narod izbral v tej vojni, vendar poštena in pravična in vsi pošteni Slovenci in Slovenke smo ponosni, da smo člani čeprav malega, vendar hrabrega naroda, ki si je pot k svobodi določil in utirjal sam.

In kako je z mojim najbližnjimi? Brat in sestri sta združeni. Tudi oni so dosti trpeli, pomagali so mi pa več kot jim je bilo mogoče! Posebno bratu sem hvaljezen, ker on me je hranił v posiljanjem paketov in me držal pri življenju. In kako je Tvojim najbližnjimi? Štefanija je bila že leta 1941 odgnana v Srbijo, kjer je dovolj pretrplala. Pričakujemo jo te dni domov! Tudi stari oče v Viktor sta trpela, ker povem Ti, da je bil vsak pošten Slovenec preganjan. Spominjam se kako mi je Viktor leta 1941 z vso žalostjo in ogorčenostjo povedal da tako ne gre več naprej in da je bolje, da ubije očeta in da zažge vso kmetijo in še sebe. Vsekakor je trpel, ker drugače mi tega ne bi govoril. Ne danes sta k sreči oba živa in zdrava in pričakujeta, da jih obiščete v preko luže. — Pozdravi Tvojo mamo in tetko Minko in vse ostale ki poznamo. Precitaj tudi njim to pismo, da bodo imeli vsaj malo sličico o razmerah ki so vladale med vojno in naših krajih.

Vstal je, kažoč mi ranjeno mesto; in res se je poznala le še neznatna rdečasta sled.

"Izkreno mi je žal, gospodična, da vam nismo pokazali boljšega: dandanes postajajo že razbojniki bolj človeški."

"Hvala Bogu, da je tako!... Drugače bi bilo strašno."

Tvoj — ERNEST.

ZENSKO DELO Help Wanted (Female)

DRESSMAKERS and LEARNERS

Beachwear; Corsets and Brassieres

EXCELLENT OPPORTUNITY

SUNNY WORK ROOMS

Apply: M E R Z O N
66 — 5th Avenue New York City

(233—239)

HOUSEWORKER

GENERAL WORKER

LIGHT LAUNDRY

SLEEP IN

PLEASANT SURROUNDINGS

S U B U R B S

FL 3-6245

(232—238)

C O O K

LIGHT HOUSEWORK

NO LAUNDRY

FOND OF CHILDREN

Own Room and Bath; Good Salary

Pleasant Home.

CALL MORNINGS. IF NO ANSWER,

CALL AFTER 5 PM — SA 2-6047

(234—240)

HOUSEWORKER

LIGHT LAUNDRY

Sleep in; Two Schoolchildren;

Pleasant Home — Own Room

Good Pay

NA 8-0755

(233—239)

OPERATORS

Experienced BUTTON HOLE and

BLIND STITCH; — Also

8 GIRLS on SINGER MACHINES

on Silk Dresses; Housecoats & Sport Wear. — Apply:

MRS. M. BABAEGER

672 E. 161st ST., BRONX, N. Y.

(233—239)

CAKE DECORATORS

for ICE NOVELTIES

STEADY WORK

REX NOVELTY

571 WALTON AVE., BRONX

MO 9-1952

(236—238)

CAKE BAKERS

AND

FOREMAN or SECOND HAND

6 Day Week — No Sundays

ELL BOULEVARD BAKE SHOP

39-15 Bell Boulevard, BAYSIDE,

L. I. — Bayside 9-2541

(232—238)

HOUSEFENDERMAN

Experienced:

ON DE SOTO TAXI CABS

Good Pay; Steady Job; Pleasant

Working Conditions

DAVID SMITH

1250 Garrison Ave., Bronx, N. Y.

(Cor. of Bryan Ave.)

(234—240)

GLAZIER

ALL AROUND

S T E A D Y

PLEASANT SURROUNDINGS

ACE GLASS & MIRROR CO.